

Силабус
освітнього компонента ОК 1.4
(умовне позначення ОК в освітній програмі (ОП))

Філософія

Назва дисципліни:	Філософія
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	13 Механічна інженерія
Спеціальність:	133 Галузеве машинобудування
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	«Підйомно-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини і обладнання»
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2572
Рік навчання:	2
Семестр:	3 (осінній)
Обсяг освітнього компонента	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Іспит
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра філософії і педагогіки професійної підготовки
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Чхейло Ірина Іванівна, к.ф.н., доцент
Контактний телефон:	0677286319
E-mail:	letolux@ukr.net

Короткий зміст освітнього компонента:

Метою є підготовка всебічно освічених фахівців через залучення до кращих досягнень світової і української філософії та на цій основі: пізнання навколишнього світу і самого себе в ньому, формування власної філософської культури, творчого самостійного мислення, професійної та громадської позиції.

Предметом філософії є раціонально обґрунтоване відношення «людина-світ» та їх взаємозв'язок

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів сукупності знань, вмінь та навичок щодо:

головних історичних етапів еволюції світової та української філософії;

філософських категорій, що стосуються буття світу в цілому, природи, людини, людського мислення;

людини в техніко-технологічному світі;

форм людського досвіду у розвитку суспільства.

Використання отриманих знань, вмінь, навичок при вирішенні світоглядних, пізнавальних та управлінських завдань.

Передумови для вивчення освітнього компонента:

ОК1.1 Українська мова (за професійним спрямуванням), ОК1.2 Історія та культура України, ОК1.3 Іноземна мова

Компетентності, яких набуває здобувач:

Інтегральна компетентність:

Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення.

ЗК3. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК11. Здатність відшукувати і використовувати міждисциплінарні і міжгалузеві зв'язки у науковій діяльності.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

РН1. Знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі.

РН6. Відшуковувати потрібну наукову і технічну інформацію в доступних джерелах, зокрема, іноземною мовою, аналізувати і оцінювати її.

РН10. Розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ПР, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Філософія, коло проблем та роль у суспільстві	2	2
	ПР Філософія як наука	2	1
	СР Функції філософії	0,5	3
2	ЛК Філософія Стародавнього Сходу	2	
	ПР		
	СР Філософські школи стародавніх Індії та Китаю.	0,5	3
3	ЛК Антична філософія	2	
	ПР Філософія стародавності	2	
	СР Основні філософські школи еліністично- римського періоду античної філософії	0,5	3
4	ЛК . Етапи розвитку філософії Середньовіччя в Західній Європі	2	
	ПР		
	СР. Основні напрямки філософії Середньовіччя	0,5	3
5	ЛК Філософія епохи Відродження.	2	
	ПР Напрямки філософії середньовіччя та Ренесансу	2	
	СР Вихідні ідеї філософії гуманізму та їх вплив на духовні процеси в Україні.	0,5	3
6	ЛК Основні риси філософії Нового часу. Наукова революція XVII ст.	2	
	ПР Раціоналізм та емпіризм як провідні течії філософії Нового часу.	2	
	СР Людина і суспільство у філософії Просвітництва.	0,5	3
7	ЛК Основні напрямки, течії та школи некласичної філософії	2	
	ПР		

	СР Сучасна посткласична філософія в Україні і світі.	1	3
8	ЛК Українська філософія в контексті світової історії філософії.	2	
	ПР Українська філософія: особистості мислителів та етапи розвитку	2	
	СР Сучасна світоглядно-філософська ситуація в Україні	1	3
9	ЛК Філософський зміст проблеми буття і свідомості.	2	
	ПР		
	СР Віртуальне буття як світ створений людською творчістю	1	3
10	ЛК Проблема пізнання. Наукове пізнання	2	
	ПР		
	СР. Особистість і творча діяльність	1	3
11	ЛК. Людина як предмет філософського аналізу	2	
	ПР		
	СР Сутність людини і сенс її життя	1	4
12	ЛК Суспільство як об'єкт пізнання	2	
	ПР Сутність філософських концепцій людини і суспільства.	2	
	СР Концепція сталого розвитку суспільства та її особливості	1	4
13	ЛК Глобальні проблеми суспільства та ідея сталого розвитку	2	
	ПР		
	СР Норми і цінності глобалізованого суспільства.	1	4
14	ЛК Суспільство як соціальна реальність. Духовне життя суспільства	2	
	ПР		
	СР. Норми і цінності глобалізованого суспільства	2	4
15	ЛК Наука і техніка в інформаційному суспільстві	2	2
	ПР Наука, техніка і технологія, їх змістовне наповнення.	2	1
	СР. Проблема «діалогу» людини і машини.	4	4
16	ЛК Філософія науки	2	
	ПР Сучасні концепції розвитку науки	2	
	СР. Філософія науки і техніки як галузь філософського знання.	1	4
Разом	ЛК	32	4
	ПР	16	2
	СР	12	54
	Підготовка та складання екзамену	30	30
	Усього	90	90

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності):

Методи навчання:

МН1– словесний метод (лекція, бесіда, навчальна дискусія, пояснення, розповідь);

МН2 – практичний метод (практичні заняття; творчі роботи (есе));

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій);

МН4 – робота з літературою (навчально-методичною; робота за підручниками і посібниками; пошук інформації за завданням);

МН6– самостійна робота;

Форми та методи оцінювання

ФМО1 – міжсесійний контроль (попередня перевірка, поточна перевірка)

ФМО2 – підсумковий контроль (екзамен)

ФМО3 – усний контроль (бесіда)

ФМО4 – письмовий контроль (індивідуальні завдання)

ФМО5 – тестовий контроль (стандартизовані тести)

ФМО7 – практична перевірка (презентації виконаних завдань, студентські презентації та виступи на наукових заходах)

ФМО8 – методи самоконтролю і самооцінки.

Система оцінювання та вимоги.

Оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно зі [СТВНЗ 90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти»](#).

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за п'ятибальною шкалою («5», «4», «3», «2», «1») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно» («5»): здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре» («4»): здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно» («3»): здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно» («2», «1»): здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою. Здобувач вищої освіти має отримати оцінку з кожної теми.

3.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

3.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

4 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n}$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K_1, K_2, \dots, K_n$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

4 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $PK^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового

контролю для яких є екзамен;

$K_{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E - оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

$0,64$ – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

– призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

– участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 2.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;

- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Базова література

1. Філософія (нормативний курс) : навчальний посібник. – 2-е вид., допов. І переробл. /О.К. Чаплигін, І.І. Чхеайло, Л.В. Філіпенко, Т.В. Ярмак; за заг.ред. доц. І.І. Чхеайло. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 200 с.
2. Кривуля О. М. Філософія: Навчальний посібник/О.М.Кривуля. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 592 с.
3. Чаплигін О. К. Основи філософії техніки та технології/О.К.Чаплигін. – Харків: Видавництво Форт, 2013. - 316 с.

2. Допоміжна література

4. Данильян О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. - 2-ге вид., допов. і переробл. — Х. : Право, 2012. — 312 с.
5. Киричок О.Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів/О.Б.Киричок. – Полтава: РВВ ПДАА, 2010. – 381с.
6. Радченко О.Б. Філософія постмодерну: навчально-методичний посібник/О.Б.Радченко. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. – 44с.
7. Pruzan P. Research Methodology : The Aims, Practices and Ethics of Science / Peter Pruzan. – Cham : Springer, 2016.-338 p.
8. Kuipers T. General Philosophy of Science : Focal Issues / Theo Kuipers. – Amsterdam ; London : North Holland, 2007.-683 p.
9. Franklin J. What Science Knows: And How It Knows It / James Franklin. – New York : Encounter Books, 2009. – 403 p.
10. Volti R. Society and Technological Change / Rudi Volti. – New York : Worth Publications, 2009.- 999 p.
11. Jones A. Globalization. Key Thinkers / Andrew Jones. – Cambridge : Polity Press, John Wiley & Sons, 2016.-269 p.
12. Philosophy of Ecology / K. DeLaplante, B. Brown, K. A. Peacock (eds.). – Kidlington, Oxford, UK ; Waltham, Mass. : North Holland, 2011.- 444 p.

13. Mickey S. On the Verge of a Planetary Civilization : A Philosophy of Integral Ecology / Sam Mickey. – Lanham, MD :Rowman& Littlefield International, 2014.-268 p.

Інформаційні ресурси:

1. <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2572>
2. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Філософія>
3. www.filosof.com.ua/
4. <https://tureligious.com.ua/>
5. arhe.com.ua

Розробник
силабусу навчальної
дисципліни:

підпис

Ірина ЧХЕАЙЛО
ПІБ

Гарант освітньо-
професійної програми

підпис

Ігор ПІМОНОВ

ПІБ

Завідувач кафедри
філософії і педагогіки
професійної підготовки

підпис

Володимир БОНДАРЕНКО
ПІБ